

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת בלק
שנת תשפ"ד

גליון
ס"ז

שיעורי חינוך

יום ראשון פרשת כי תבוא שנת ה'תשפ"ג

בעזרת השם יתברך אנו ממשיכים עם השעור שמסר ראש הישיבה שליט"א למחנכים ביום ראשון פרשת כי תבוא ה'תשפ"ג בקריית ברסלב - ליבערטי יע"א.

הדרך הנכונה בתחלת השנה

אנחנו עומדים עכשו בתחלת שנה חדשה בבית החנוכה, ונדבר מהי הדרך הנכונה להתחיל את השנה עם הילדים.

בתחלת שנה, לפחות בשבועים שלוש הראשונים, צריכים להיות יותר תקיפים, מה פרוש תקיפות? קצת רשמי, אבל אין הכוונה לצעק, לצרח, להפחיד ולהכניס לחדר חשוק, - חס וחלילה! הילדים שלנו הם ילדים טובים, אסור לעשות את זה.

תקיפות פרושה: המלמד והמורה מסתיגים בפסיעה מהילדים, המלמד והילדים הם לא חברים אומרים לילדים שוב: "אמרתי לך להתישב", "אמרתי לך להתישב", "אי אפשר לדבר כשמלמד מדבר", "אם אני רואה שמדברים, אצטרך לקחת דף ולרשם את זה", ואחרי שרשמו את כל השמות לא צריכים לעשות שום דבר עם הפתק...

תקיפות אין פרושה לצעק, לאים ולזרק מהפתח, מקסימום אפשר להגיד לילד: "לך למשרד", אבל זה

גם לא לכתחלה, את זה עושים רק כשאין כבר ברירה אחרת.

אם מלמד ומורה יודעים בתוכם ש'ישמעו בקול' ו'ח'יבים לשמע בקול', אז באמת ישמעו בקולם.

בתחלת השנה יותר רשמיים, אבל אחר כך נהיים כבר קצת ידידותיים, כבר צוחקים ביחד עם הילדים, וכבר אפשר להחזיר בקלות את הסדר על כנו, מכריזים: "כל הילדים מתישבים, אחד... אני רואה שאני כבר צריך להגיד שתים..."

אבל אם מתחילים מיד בתחלת השנה בתור חבר, נותנים משחקים ומתנות לילדים, אי אפשר לעצור את זה ולהחזיר את הסדר.

אבל גם בתחלת השנה מתי שפוגשים ילד שמתנהג יפה, - בפרטיות מחוץ לפתח, אומרים לו: "אתה ילד טוב, אני רואה שאתה כבר לא אצטרך להיות תקיף כל השנה, כי אתה ילד מאוד טוב."

לדבר על 'שכר וענש' ועל 'תשובה'

אחד המלמדים שאל אותי, עוד מעט מגיע ראש השנה, איך מדברים עם הילדים על שכר וענש?

מה בכלל השאלה?! בנדאי שילד צריך לדעת שיש גיהנום! ואת זה מלמדים לא רק ב'חדש אלול', את זה מלמדים כל השנה, בחשון, כסלו, טבת, שבט, אדר וכן הלאה.

וזאת תדעו, אף אחד לא יכול ללכת נגד התורה, אחד משלשה עשר העקרים של אני מאמין הוא, כשאדם עושה מצוה הוא מקבל שכר, וכשאדם עושה עברה יש גיהנום, אם מישהו בא להגיד לך שאין גיהנום, הוא אפיקורס!

ולכן אין השאלה היא אם להגיד את זה לילדים, בנדאי שצריכים להגיד את זה לילדים, השאלה היא רק ממה לדבר יותר; אם מדברים אל הילדים 'רק על גיהנום', אזי הילדים מתאשים, הם חושבים 'אני במלא אשורף בגיהנום',

לכן צריך כל מלמד לדבר עם הילדים על שכר וענש, ועל כל שלושה עשר האני מאמין - שהם שלושה עשר העקרים של יהודי, אבל אי אפשר לדבר יותר מדי 'רק' על גיהנום.

צריכים ללמד את כל האני מאמין ולדבר על שכר וענש, שהקדוש ברוך הוא משלם שכר אם עושים טוב, ואם לא עושים טוב - יש ענשים, אבל צריכים ללמד את הילדים שאם עשו עברה, אפשר לעשות תשובה!

ישנם מקומות שלומדים רק על 'גיהנום' ולא אומרים שיש משג של 'תשובה', זה אסור שיהיה, ילדים צריכים לדעת, אם אתה עושה מצוה - אתה מקבל שכר, ואם אתה בשרי ואתה אוכל כשאף

אחד לא רואה - שוקולד חלבי, אתה מקבל גיהנום, אבל אתה יכול לחזור בתשובה!

ואם הילדים ישאלו: "הרי אפשר לחזור בתשובה, הרי הקדוש ברוך מוחל?" צריכים גם ללמד אותם שאם אדם אומר: "אחטא ואעשה תשובה", זה כבר מספן, כי מי אומר שאחר כך בכלל תרצה לעשות תשובה.

אבל מה שבטוח שחייבים לדבר אל הילדים משכר וענש.

להתפלל בדרך הנכונה

דרך אגב אני רוצה להגיד, שבוע שעבר ביום ששי עברתי ליד אחת מהפתות הנמוכות, ושמעתי מבחוץ הקלטה שמלמד הקליט את התפלה ואת האני מאמין; רציתי להגיד לו כבר אז אבל שכחתי. אני חושב שזה היה מהר מדי, הילדים לא יודעים אפילו מה שהם אומרים, אני לא הייתי מצליח לומר את המלים עם ההקלטה.

לא צריך למתח את התפלה, אבל מהר מדי שממש לא יוכלו לנשם, גם אי אפשר, אני חושב שיקליטו מחדש, שהמלים יאמרו לאט.

אין לאן למהר, מקסימום אם אין זמן להתפלל ברגע, שיורידו קטע מהתפלה; כשמתפללים עם הילדים זה צריך להאמר בדרך הנכונה.

עוד ינוחו הרבה

זכרו, כל אחד מתנגע, אבל אם פועלים למען ילדי הזולת, פועלים בשביל הקדוש ברוך הוא, עוזרים לרבנו לבנות את המוסד - לא מפסידים! עוד ינוחו הרבה בחיים, המעט שלומדים עם הילדים, לא יגול מהמנוחה שלכם.

שהקדוש ברוך הוא יברך אתכם, שתהיה לכם הרבה הצלחה, כתיבה וחיטימה טובה ושנה טובה ומברכת, אמן

בעזרת השם אנו מביאים לפניכם שיעור חדש למחנכים שמסר ראש הישיבה שליט"א ביום ראשון פרשת ראה ה'תשפ"ג בקריית ברסלב - ליבערטי יע"א.

מה זה ילדים

חסדי השם יתברך שאנו יכולים לחטף דברים טובים בזה העולם, אנו לומדים תורה עם ילדי ישראל.

אני רוצה לדבר על נקודה שאני רוצה שהמלמדים והמורות ידעו, דברו על זה כבר הרבה פעמים, אבל צריכים לדבר על זה הרבה, עד שיקלטו את זה; לוקח זמן עד שנהיים מחנך וקולטים מה זה ילדים.

ילדים לא באים לתלמוד תורה ולבית החנוך כדי לריב עם המלמד והמורה!

כשמלמד או מורה אומרים משהו לילד, והילד מגיב בחינה, זה עדין לא אומר ש'הילד הזה רוצה להלחם בי'. ולקלט את הנקודה הזאת - לוקח הרבה זמן.

ישנו טבע אצל ילדים שכשאומרים להם משהו, במקום לקבל את זה בצורה בריאה, הוא מתחיל לצחק, ברוך ה' יש לי בית עם ילדים, ואני מבקש הרבה מהשם שאדע את הדרך הנכונה איך להתנהג עם כל ילד וילד - אז יש לי ילד אחד שבכל פעם שאני מעיר לו על משהו, הוא צוחק לעצמו בקול, אם לא הייתי עוסק עם ילדים, אם לא הייתי יודע מה הם ילדים, הוא היה חוטר עוד סטירה, ואם הוא היה ממשיך לצחק ואומר "זה לא פואב..." הייתי נותן לו עוד סטירה, עד שלוששים סטירות... כי אז הוא כבר היה פורץ בבכי, ואני הייתי חושב לעצמי: 'אה, זה כבר באמת היה יותר מדי...'

אבל ברוך השם שאני כבר מלמד עשרים שנה, והקדוש ברוך הוא עזר לי שכבר בשנה הראשונה הבנתי את הדבר הזה שישנם ילדים שזה הטבע שלהם, כשגוערים בהם, או שאומרים להם מה לתקן, הם צוחקים לעצמם: "חה חה חה, זה לא מזיז לי..." - ולא קרה כלום, זו לא חצפה, הילד עושה את זה רק בגלל שהוא מאוד ביטחון, והוא מפקח מ'מה יחשבו עלי שגוערו בי על משהו, ולכן הוא צריך להכריז משהו כדי להראות ש'באמת זה לא אכפת לי אבל באמת הילד יודע שהוא לא התנהג יפה, והוא כבר שמע שהוא צריך לתקן.

אבל אם לא יודעים את הפלל הזה, נכנסים לסכסוך אישי עם הילד, והרבה פעמים עלולים חס ושלום לקלקל.

הילד אוהב להתנדנד...

מלמדים ומורות יקרים; ברוך השם שיש הרבה מלמדים ומורות ממוסדות אחרים שמאזינים לשעורים אלו ב'קול ברסלב'; אני רוצה לחזק אתכם, אם אתה אומר לילד מה נכון לעשות, והילד מגיב בחינה או בתנועת בטול, כאומר 'לא אכפת לי', אל תקח את זה אישי, לא קרה כלום, זה אפי, זו חלשה של הילד!

כשהייתי מלמד, הייתי מלמד רק חצי יום, כמו שעושים בבית החנוך, כל מורה באה אל הבנות לחצי יום. אני הייתי המלמד של לפני הצהריים, ואחרי הצהריים היה מלמד אחר שהוא כבר היה מלמד שלוששים ארבעים שנה, בשנה השנייה של המלמדות היה לי ילד שאצלי הילד הזה היה התלמיד הכי טוב, אבל אצל המלמד של אחר הצהריים קרה משהו, המלמד נלחם אתו כל יום, הוא קרא לאבא ולסבא שלו, כל יום הוא זרק אותו מחוץ לכיתה, וזרק אותו בחזרה לכיתה...

יום אחד אני שואל את המלמד של אחרי הצהרים: "מה קורה עם הילד הזה? הרי אצלי הוא הילד הכי טוב בכתה?!" והוא אומר לי: "הילד הזה אוהב להתנדנד עם הפסא שלו באמצע הלמוד, וכשאני אומר לו שלא יתנדנד באמצע הלמוד, הוא עושה תנועה כמו שהוא כועס!" אמרתי למלמד: "הילד הזה הוא לא ילד רע, בפית הוא ילד מפנה, ולכן אם אומרים לו משהו בפני כל הכיתה, לא נאה לו שאמרו לו משהו, ולכן הוא מכרח לעשות תנועה כזו, אבל הוא לא מתכוון לשום דבר", אצלי כשהוא מתנדנד עם הפסא שלו אני אומר לו: "אני אפשר להתנדנד עכשו, תתישב יפה!" ואם הוא מדבר באמצע הלמוד אני אומר לו: "אל תדבר באמצע הלמוד!" והוא באמת מגיב באותה תנועה, כי הוא רוצה שייסתכלו עליו, אבל אני לא לוקח את זה אישי, הוא ילד יקר, אבל מאוד קשה לו לשמע שמישוהו אומר לו בקרת, זו הפעם הראשונה שמישוהו אומר לו איך להתנהג.

ואת זה אני רוצה לבקש ממכם: אל תקחו את זה אישי כשילד עושה איזו תנועה או מושך בכתפו, זה לא אומר שהילד הזה הוא 'חבר שלי' והילד הזה הוא ה'שונא שלי'; לא

קרה כלום, הוא ילד, וצריכים ללמד אותו לצית.

למה ילדים באים לתלמוד תורה?

אף ילד אינו בא לתלמוד תורה או לבית החנוך כדי לריב עם המלמד או המורה! ילדים באים לתלמוד תורה ולבית החנוך רק מסבה אחת, כי אמא שלו אמרה לו: "לך לתלמוד תורה", "לכי לבית ספר", והיא העלתה אותו על ההסעה... - וזו הסבה היחידה שהילדים באים לתלמוד תורה ולבית החנוך.

בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן ערה, סעיף א), ישנה הלכה: שאסור בשבת לקרא או ללמד לאור היר [היום העולם התקדם ויש לנו ברוך השם חשמל, בשנים עברו לא היה חשמל, ובלילה יכלו לראות רק אם היו גרות]. למה אסור לקרא לאור היר? כי החכמים חששו שהגרות יתחילו קצת להתכבות, ואם האדם היה באמצע הלמוד על יד הגרות, הוא ישכח לגמרי שעכשו שבת, והוא יכופף את הפתילה אל השמן, ויעבר חס ושלום על חלול שבת.

אבל כתוב בהלכה (שם, סעיף 1) ש'תינוקות של בית רבן שלומדים

בשבת עם המלמד שלהם [פעם היה נהוג כן, שבשבת גם היה תלמוד תורה]. להם כן מתר ללמד מול הגרות, למה? יש על זה כמה טעמים, טעם אחד הוא, מפיון שהם מפחדים מהמלמד שלהם, הם לא יגיעו לגעת ביר, עוד טעם כתוב (תלמוד ירושלמי, שבת ח): שאצל ילדים לא צריכים לחשש שהם יגיעו לכופף את היר, כי הילדים בודאי לא ירצו להדליק בחורה את היר, בדיוק להפך, הילדים כבר מחכים בקצור רוח שהגרות יכבו, כי הם רוצים כבר ללכת הביתה.

את זה צריכים המלמדים והמורות לדעת, אף אחד לא הגיע לכאן כדי לריב אתי. אם ילד עושה פרצוף, לא קרה כלום, אל תקח את זה אישי, תן לטפה לילד ותגיד לו: "אתה ילד מאוד טוב, אני אניד את זה לאבא שלך", "אתה ילד מאוד טוב, אני אניד את זה לאמא שלך", "אתה ילד מצטיין במיוחד", ואם תשאל, הוא הרי צחק ממני?! - אני יודע שהוא עדין ילד!

המשד השעור יבוא אי"ה בשבוע הבא

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

איך מלמדים את הילדים לבטוח בהשם יתברך?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

רציתי לשאול איך מלמדים את הילדים לבטוח בהשם יתברך, בעוד שמטבעם הילדים בוטחים בהורים?

יישר כח

תשובה:

השם", "תבקש מהשם", "תודה השם" - יגדלו צדיקים גדולים.

ילדים עוד יותר קולטים כשמדברים אתם דבורי אמונה. חכמינו זכרונם לברכה אומרים (סוטה ג): "בתחלה קדם שחטאו ישראל, היתה השכינה שורה עם כל אחד ואחד, פיון שחטאו נסתלקה שכינה מהם", מה זה 'שכינה'? כשאדם יודע בחוש שהכל זה השם יתברך ואין שום דבר בעולם חוץ מהשם יתברך; מה שרואים לפני העינים זה רק לבוש של השם יתברך,

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת שלח, כ"ב סיון, שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

איך שמחנכים את הילדים - כך הם גדלים; אם מדברים אתם הרבה מהשם יתברך הם יגדלו עם אמונה. ילדים ששומעים יומם ולילה מההורים והמחנכים: "השם יעזר", "בעזרת

כי השם יתברך הוא הרי ממלא כל
עלמין וסובב כל עלמין, אין שום
מציאות מבלעדיו כלל, ובכל תנועה
ותנועה שם אלופו של עולם, אלא
שהוא התלבש בדומם, צומח, חי,
מדבר; כמו כן הוא יודע שהשם
יתברך נמצא אתו, עמו ואצלו, זה
נקרא 'השראת השכינה' השכינה
שורה אצלו. ואז האדם מתחיל
לדבר אל השם יתברך, הוא מספר
הכל להשם יתברך ומשיח את לבו
אליו כמו שהיה מדבר עם חברו
הקרוב.

אבל כשאדם חוטא רחמנא לצלן
נכנסים בו חכמות, שטיות ודמיונות,
כאלו השם יתברך עזב את העולם
וכו'; האדם שבור ורצוף, ומסתובב
עם קשיות וספקות על השם יתברך
רחמנא לצלן. לכן ילדים שהם עדין
טהורים - מקימים את המצות עם
אמת עצומה בתמימות ובפשיטות,
אליהם אפשר לדבר דבורי אמונה
טהורים בלי התכחמויות.

תראה לדבר עם הילדים שלך
ספורים של תפלה וספורי צדיקים.
תספר להם בתדירות איך השם
יתברך עוזר כשמתפללים ומבקשים
ממנו, שהם ישמעו שהצדיקים
הקדושים זכו להיות כל כך קדושים
וגדולים על ידי שדברו הרבה אל
השם יתברך, כך תכנס בהם אש של
קדושה.

ילדים אוהבים מאד לשמע
ספורים, זה מלהיב את לבם לעבודת
השם יתברך. כפי שרובנו ז"ל אומר
(לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן רמח): "דע,

שספורי מעשיות מצדיקים הוא
דבר גדול מאד, כי על ידי ספורים
מצדיקים נתעורר ונתלהב הלב
בהתעוררות גדול להשם יתברך,
בחשק נמרץ מאד". כששומעים
ספור על צדיק הלב מתלהב
ומקבלים חשק עצום לרצות יהודי
כשר, אחרי שרואים איך הצדיק זכה
ועמד בכל הנסיונות שלו.

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

(ספר עצתו אמונה חלק ז', מכתב תרסז)

שבועות הקיץ בקעמפ הם שבועות חשובים באפן קריטי לילדים

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת
חקת, ד' תמוז, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד יקירי ... גרו יאיר

שבועות הקיץ בקעמפ הם שבועות
חשובים באפן קריטי לילדים בכלל,
ובפרט לילדים שבאים מבתיים לא
מסדרים. בשבועות אלו אפשר
להכניס בהם הרבה, כשהולכים
לישן ובאכל, במשחקים ובשנה;
אפשר לעבד אתם על הדרך ארץ
ועל המדות שלהם.

השם יתברך יתן לך סיעתא
דשמאי, שתצליח עם כל ילד, שזה
ילך לך בקלות.

לך לטייל כל יום בין העצים
והעשבים; תבקש עבורך, עבור
המשפחה שלך, ועל כל תלמיד.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת פנחס תשפ"ב)

אסור להטיל אימה יתרה על הילדים

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת
חיי שרה, כ' מר-חשון, שנת
ה'תשפ"ג

לכבוד ... גרו יאיר, מלמד
בתלמוד תורה היכל הקדש

אני מקנה שאפה לא מטיל
אימה יתרה על התלמידים שלך.
חכמינו זכרונם לברכה אכן אומרים
(פתיבות קג): "זרק מרה בתלמידים",
שיתנהגו בתקיפות לתלמידים;
כלומר שלא יהיו חבר לתלמיד,
התלמיד יכול רק לקבל אם המלמד
הוא לא החבר שלו, אבל אסור
להטיל אימה יתרה שהילדים
יפחדו, וחס ושלום לא להרביץ;
אסור להרביץ. אם צריכים לתת
סטירה - תלך למנהל, תכבד אותו
במצוה, אתה אל תגע בילד.

מוהרא"ש אומר: "מלמד שנותן
מכות - צריך ללכת לעבד בזבל
ולהוציא את העצבים על פחי
האשפה, לא על הנשמות היקרות,
צאן קדשים".

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת ויצא תשפ"ג)

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיוזק (נשים)
שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד
079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / אנגליה 03303502363
קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חיוזק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד
079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / אנגליה 03303502361
קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 1552354370

מייל חיוזק יומי chizikyomi@gmail.com